

Tiedoksi merkittävät asiat

Mhall 23.01.2023 § 14

- 1) Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liittojen aloite 13.1.2023: Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) Pilari 3:n rahoituksen hakemista JTF-maakuntien alempiasteisen tieverkon kunnossapitoon:

”Työ- ja elinkeinoministeriön tulee esittää Väylävirastolle oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) Pilari 3:n -rahoituksen hakemista JTF-maakuntien alempiasteisen tieverkon kunnossapitoon

JTF-rahoituksen piirissä olevat maakuntien liitot esittävät, että TEM käynnistää yhdessä Väyläviraston kanssa valmistelut oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) Pilari 3:n -lainarahoituksen hakemiseksi JTF-maakuntien alemman tieverkoston kunnossapidon edellyttämiin toimiin. Pilari 3:n rahoitusta hallinnoi CINEA ja lainapäätökset tekee Euroopan Investointipankki (EIP).

Väylävirasto vastaa valtion tieverkon, rautateiden ja vesiväylien kehittämisestä sekä kunnossapidosta ja on tukikelpoinen hakija JTM Pilari 3:n rahoitukseen. Esityksenä on, että JTF-maakunnista kootaan alemman tieverkon investointihankkeita yhteiseen puitelainajärjestelyyn, jota hallinnoisi valtion organisaatio. Kokonaisuudesta rakennetaan niin iso kokonaisuus, että se täyttää Pilari 3:n rahoituksen edellytyksenä olevan 40–50 miljoonan euron koon. Tämän mahdollistamiseksi työ- ja elinkeinoministerin tulee käynnistää valmistelut yhdessä Väyläviraston kanssa rahoituksen JTF-maakunnat tukevat työ- ja elinkeinoministeriötä ja Väylävirastoa valmistelussa.

Väylävirasto vastaa valtion tieverkon, rautateiden ja vesiväylien kehittämisestä sekä kunnossapidosta ja on tukikelpoinen hakija JTM Pilari 3:n rahoitukseen. Ajatuksena on, että JTF-maakunnista kootaan alemman tieverkon investointihankkeita yhteisen sateenvarjon alle. Kokonaisuudesta rakennetaan niin iso kokonaisuus, että se täyttää Pilari 3:n rahoituksen edellytyksenä olevan 40 – 50 miljoonan euron koon. Tämän mahdollistamiseksi työ- ja elinkeinoministerin tulee vaikuttaa siihen, että Väylävirasto saadaan JTM Pilari 3:n rahoituksen hakijaksi. JTF-maakunnat tukevat työ- ja elinkeinoministeriä ja ministeriötä tässä ponnistuksessa.

JTF-maakunnissa alemman asteisen tieverkon kunto on heikko ja sille on kertynyt paljon korjausvelkaa. Ilmastonmuutos heikentää tieverkon kuntoa edelleen.

Muuttunut geopoliittinen tilanne korostaa huoltovarmuuden ja omavaraisuuden merkitystä. Alueellisissa JTF-suunnitelmissa tuetaan kotimaisen puun ja hakkeen saatavuutta sekä huoltovarmuuden turvaamista. Näille tavoitteille alemman asteisen tieverkon riittävän hyvä kunto on välttämätöntä. Kotimaisella hakkeella korvataan energiantuotannossa paitsi turvetta, myös Venäjältä tuotua haketta. Huoltovarmuus pitää varmistaa paikallisilla uusiutuvilla raaka-aineilla. Ukrainan sota on konkreettisesti osoittanut, ettei energiahuoltoa voida rakentaa tuontienergian varaan.

Turvetuotannosta poistuvien alueiden jälkikäyttöön rakennetaan kestäviä uusiutuvan energian, kuten aurinkoenergian, tuotantomuotoja, jotka edellyttävät toimivaa infrastruktuuria. Harvaan asutuilla maaseutualueilla pysyvä ja osa-aikainen asuminen, elinkeinotoiminta ja elinvoimaisuus edellyttävät alemman asteisen tieverkon riittävää kuntoa.

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) -rahoituksen Pilari 3:n Julkisen sektorin lainajärjestelyistä (PSLF) rahoitusta voivat saada JTF -rahoituksen kohdealueitten kunnat, kuntayhtymät ja julkiset liikelaitokset. Tuensaajan tulee olla joko julkisoikeudellinen yhteisö tai yksityisoikeudellinen elin, jolle on annettu hoidettavaksi julkisen palvelun tehtävä. Väylävirasto täyttää nämä ehdot. Rahoituksen edellytys on, että se tukee alueellisen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman toimeenpanoa. Hyväkuntoinen alemman asteinen tieverkko mahdollistaa oikeudenmukaisen vihreän siirtymän ja tieverkon kunnan parantaminen on alueellisten siirtymäsuunnitelmien mukaista.”

2) Pohjoisen avaintoimijat esittävät hallitusohjelmaan omaa pohjoisen ohjelmaa

Pohjoisen avaintoimijat esittävät, että seuraava hallitus käynnistää valtioneuvostotasoisena Pohjoisen ohjelman. Asiasta on julkaistu tiedote 16.1.2023. Pohjoisen ohjelman aineistoja löytyy osoitteesta:

<https://oulu.com/oulu/pohjoinen-ohjelma/>

Sivuilla löytyy pohjoisen yhteinen aineisto ppt- ja pdf-muodoissa. Niitä saa vapaasti käyttää omassa edunvalvontatyössä ja myös muokata sopivaksi.

Oulussa Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulun kaupunki ja Oulun yliopisto ovat yhdessä valmistelleet omia yksityiskohtaisempia hallitusohjelmatavoitteita kirjattaviksi Pohjoisen ohjelmaan.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
